de hervormde

vaan

79e jaargang · nr 9 · november 2019

Toerustingsdag

Oude Kerk, Putten



Bijna 10.00 uur ...



... aandacht voor referaat ...



... ontmoeting op het Kerkplein ...



... tijdens de lunch ...

Orgaan van de Bond van
Hervormde Mannenverenigingen op Gereformeerde Grondslag

- Hoe wilt u later herinnerd worden? blz. 3
- Licht in de duisternis blz. 5
- Investeren blz. 9
- Foto-impressie Toerustingsdag blz. 19

ISSN 0167 - 3564 • www.hervormdemannenbond.nl • Verschijnt 10 maal per jaar • Voor leden gratis
• Niet-leden €15,00 per jaar • Abonnementen lopen per kalenderjaar • Opzeggen voor 1 december



Ds. J.H. Lammers

Van de voorzitter

Nieuwe leden

Bent u als vereniging al aan de ledenwerfactie begonnen? Uit den lande bereikten ons mooie berichten. Sommige verenigingen groeiden met 3, 5 of zelfs nog meer leden. De persoonlijke benadering heeft bij de ledenwerving het meeste effect. De berichten zijn hoopgevend. Laat dit een stimulans zijn om (jonge) mannen in uw gemeente aan te spreken. Hierbij gaat het niet om de grote aantallen. Maar de andere kant is: stilstand is achteruitgang. We hopen dat we in de komende tijd nog meer goede berichten ontvangen.

Terugblik Toerustingsdag

We zien terug op een goede Toerustingsdag op zaterdag 26 oktober in Putten rond het thema: Dubbele nationaliteit: bijbels bekeken en praktisch beleefd. Mijn openingswoord hield ik over Henoch die wandelde met God. Ds. P.D. Teeuw besprak meerdere gedeelten uit het Oude en het Nieuwe Testament. Mooi was het beeld van dr. W. Aalders over de trekvolgels. Ze vliegen duizenden kilometers naar het zuiden om in het nieuwe land aan te komen. En als ze er aankomen, dan komen ze daar, waar ze innerlijk allang waren. Als een christen arriveert in de hemel, komt hij daar waar hij innerlijk allang was. Ds. J.C. Schuurman benoemde enkele aspecten van de cultuur waarin we leven, zoals het uitgaan van het maakbaarheids denken en de grenzeloze genotsobsessie. Waaruit blijkt het anders zijn van een christen? Onder andere in zelfverloochening, in betrouwbaar en behulpzaam zijn en in toewijding aan God en Zijn gemeente. Het geheim van een dubbele nationaliteit is dat we van boven geleid worden. Was u niet op de Toerustingsdag aanwezig? Boekjes met de lezingen zijn nog te bestellen op het bondsbureau.



... ontvangst afgevaardigden...

De kopij voor het december-nummer moet vóór 20 november bij de drukker (info@boutdruk.nl) aanwezig zijn.

in dit nummer

Van de voorzitter 2
Openingswoord Toerustingsdag 3
Bijbelstudie o.t. 5
Bijbelstudie n.t. 9
Geloofsleven 12
Organisatienieuws 16
Overlijdensberichten 17
Colofon 18
Foto-impressie Toerustingsdag 2019 19

Adres administratie:
Hervormd Bondsbureau, Beatrixstraat 20a,
3862 DB Nijkerk • T 033 - 2456699
Email: bondsbureau@solconmail.nl
Bankrek.nr. NL08RABO0377871559
t.n.v. Herv. Mannenbond op G.G. te Nijkerk
Openingstijden Hervormd Bondsbureau:
Maandag t/m donderdag van 8.30-11.30 uur.
Vrijdag gesloten.



Ds. J.H. Lammers

Hoe wilt u later herinnerd worden?

(Genesis 5: 22-24)

Hoe wilt u later herinnerd worden? Die vraag werd eens aan een aantal mensen gesteld door een journalist in Utrecht. En niet zonder reden: het antwoord op deze vraag verraadt wat je het allerbelangrijkst vindt in het leven. Daarna kwam de volgende vraag: hoe ga je ervoor zorgen dat je daadwerkelijk zo herinnerd wordt? Wat opviel is dat weinig mensen over de vraag nadachten. Het bepaalt je immers bij je levenseinde. Wie doet dat? Nu leef je en morgen zien we wel weer. Hoe is dat bij ons? Henoch is ons tot een voorbeeld. We gaan terug naar het begin van de geschiedenis van de wereld en de mensheid. In hoofdstuk 5 van Genesis wordt het geslachtsregister van Adam gegeven. De lijn van Seth wordt uitgewerkt, de zoon die de plaats innam van Abel, nadat hij door zijn broer Kain was vermoord.

Henoch

Over het leven van Henoch is weinig bekend. Mozes geeft aan wat het geheim van het leven is van Henoch. Hij spreekt over zijn verhouding met God. Henoch wordt op zijn 65ste vader van Methusalem. De leeftijden van mensen weken sterk af van onze leeftijden. De gemiddelde leeftijd ligt bij ons rond de 80. Toen werden mensen meer dan 900 jaar. Henoch is op zijn 65ste nog jong te noemen. Hoe oud of jong je ook bent, de Heere wil werken in het leven van jongeren, jongvolwassenen die een leven voor zich hebben. Ook wil Hij werken in ouderen die aan het einde van hun leven komen.

Wandelen met God

Na de melding van de geboorte van zijn zoon lezen we over Henoch dat hij wandelde met God. Die wandeling duurt tot aan zijn heengaan, wanneer hij 365 jaar is, zeg maar 300 jaar. Twee keer staat het van hem geschreven. Het wandelen met God is kernmerkend voor zijn gehele leven.

Het wandelen is in de Bijbel een beeld voor de omgang met God. Wat vraagt God aan Abraham als Hij Zijn verbond met hem opricht: 'Ik ben God de Almachtige, wandel voor Mijn aangezicht en wees oprecht (Gen.17:1)'. In de Psalmen is de wandel eveneens een thema. Micha roept het volk op om ootmoedig te wandelen met God (Micha 6: 8). In de brieven van Paulus komen we het tegen, bijvoorbeeld in Kol. 2: 6: 'Zoals u dan Christus Jezus, de Heere, hebt aangenomen, wandel in Hem'.

Wandelen is een werkwoord. Het is dus iets waar je je voor inspant. Het is niet iets waar je van af knapt, maar waar je juist van op knapt. Wandelen met de Heere is door het geloof gemeenschap met Hem beoefenen. Hierbij word je niet geperst in een systeem. Je gaat over een weg die bewandeld mag worden. Om een wandeling te maken, loop je van je uitgangspunt naar je doel. Zo heeft het leven met de Heere een doel. Je mag het

uitzicht hebben om eens bij Hem te zijn in Zijn hemels Koninkrijk.

En u?

Je zegt: 'Ik kan me met Henoch niet vergelijken. Dat niveau is voor mij te hoog'. Was het niveau van Henoch zo hoog? Hij was een mens van gelijke bewegingen als wij. Met de gehele mensheid was hij in zonde gevallen. Wandelen met God is alleen maar mogelijk om Christus wil, Die al in de moederbelofte in Genesis 3: 15 is beloofd. Van huis uit wandelen we op onze eigen wegen. De Heilige Geest brengt je bij Christus, door Wie je vergeving ontvangt. Hij wederbaart je tot een nieuw leven, zodat het je verlangen wordt te breken met de zonde en in alles rekening te houden met de Heere. Je belijdt: We wandelen met Hem, omdat Hij eerst met ons is gaan wandelen.

Wanneer we naar Henoch kijken, krijgen we een sterk verlangen om te leven zoals hij geleefd heeft, ondanks het feit dat we in een andere tijd leven en op een andere plaats wonen. De Geest wil ons in de eenentwintigste eeuw brengen tot de gemeenschap met de Vader en de Zoon. Weiger je te wandelen met God? Je leven is leeg en doelloos. Wie de Zoon ongehoorzaam is, de toorn van God blijft op hem. Breek met je ongeloof. Is het wandelen al begonnen? Dank de Heere. Je vraagt elke dag: 'Heere, wat wil U dat ik zal doen'? In het leven met de Heere komt wel meer en meer verdieping. We worden steeds meer met de Heere verbonden, we groeien in Hem, we worden steeds afhankelijker van Hem. Het wordt meer en meer: 'Hij moet meer worden en ik minder'.

Niet wereldvreemd

Of vind je dat je te druk bent om te kunnen wandelen God? Je werk neemt je in beslag. Je moet aandacht besteden aan je gezin. Let nog eens op Henoch. Hij wandelde met God, terwijl hij getrouwd was en zonen en dochters kreeg. Het wandelen met God voltrekt zich midden in de hectiek van elke dag. In het gewone leven kan Henoch God niet missen. Hij betrekt Hem in heel zijn dagelijkse bestaan. De omgang met God heeft voor hem een verborgen en een openlijke zijde.

In Zijn wandel beperkt Henoch zich niet tot zijn ziel en zijn gezin. Hij let ook op dat wat er in zijn omgeving gebeurt. Hij kan het niet verdragen dat mensen spotten met God. Hij protesteert volgens Judas (vers 14) tegen de tijdgeest. Hoe belangrijk het is om een plaats in te nemen in de wereld. In de politiek, in de wetenschap en in het bedrijfsleven. Om op alle terreinen van het leven op te komen voor de eer van zijn God.

Thuis gehaald

Hoe loopt het met Henoch af? Ineens is hij er niet meer, zo horen we. Hij wordt weggenomen zonder te sterven. Henoch komt niet aan zijn einde, maar het is het begin van het leven dat dieper en voller is dan ooit. Henoch wordt 365 jaar. Afwijkend jong voor die tijd. De jongste van de anderen in het geslachtsregister.

Een Schots meisje moest het verhaal over Henoch dat ze de week ervoor gehoord had, navertellen op school. Ze deed het zo: 'Henoch wandelde met God en ze praatten met elkaar. Ze hadden elkaar zoveel te vertellen dat ze de tijd helemaal vergaten. Ineens merkte Henoch op dat ze vlakbij Gods huis waren. Hij zei tegen God: nu moet ik echt teruggaan. Maar God zei: Nee, Henoch, je bent nu al zover, je moet maar gauw binnenkomen'.

Hoe zit het dan met de dood? De Heere had immers gezegd: Op de dag dat u eet van de boom van de kennis van goed en van kwaad, zult u de dood sterven. De mens viel in zonde. En het loon op de zonde is de dood. Daarom horen we in Genesis 5 telkens de doodsklokken luiden en lezen we van ieder mens: en hij stierf. Het opvallend einde van de weg van Henoch verkondigt ons dat het refrein van de dood wordt doorbroken.

Dankzij Jezus

Uiteindelijk niet door Henoch, maar door de Heere Jezus. Jezus is opgenomen in de hemel, nadat Hij gestorven is op het kruis van Golgotha. Waar voor de gelovigen de angel uit de dood is weggehaald, is de dood voor de Heere Jezus echt de straf op de zonde geweest. Hij nam de plaats in van zondaren. Het is na Goede Vrijdag Pasen geworden. Jezus stond op uit de dood op de derde dag, na alles te hebben volbracht.
Zijn sterven, opstanding en hemelvaart komt ons ten goede. Hij maakt plaats voor de Zijnen in het huis van de Vader. Hij schenkt de Heilige Geest. Die Geest doet ons wandelen met God, zodat onze wandel in de hemel is. Dat maakt ons tot een vreemdeling op aarde. Niet dat we vreemd zijn of vreemd doen. Maar in het patroon van deze wereld kunnen we niet meekomen. We laten ons leiden door Christus, Die aan de rechterhand van de Vader zit.

Levenslied

Hoe wil je later herinnerd worden als je er niet meer bent? Als iemand die zich heeft ingezet voor zijn werk? Als iemand die gaf om andere mensen en zijn best deed om de wereld te verbeteren? Als iemand die een mooie erfenis achterliet?
Bijzonder wanneer van ons hetzelfde gezegd kan worden als van Henoch. Als een vreemdeling op aarde leefde hij. Hij verzamelde niet een schat op de aarde, maar in de hemel. Hij stond midden in de tijd en wist waarover hij sprak, maar hij wandelde met God en had uitzicht op de toekomst van zijn Heere. Zijn levenslied was:

Gij zult mij leiden door Uw raad
o God mijn Heil, mijn Toeverlaat
en mij hiertoe door U bereid
opnemen in Uw heerlijkheid



Dr. A.J. van den Herik

Bijbelstudie o.t.

Licht in de duisternis

deel 6

Jesaja 8:23-10:4

Wisselend weerbeeld

Soms heb je dagen waarin donkerheid en buien afgewisseld worden door felle opklaringen. Op zo'n sterk wisselend weerbeeld lijkt het gedeelte dat nu aan de orde is. Beschrijvingen van het oordeel worden onderbroken door aankondigingen van Gods heil.

De dreigende lucht wordt verdreven door het licht van Gods genade: de Messias komt.

Galilea

De heilsverkondiging begint in het laatste vers van hoofdstuk 8 (de Engelse vertaling laat hoofdstuk 9 daarom bij dat vers beginnen). Grote donkerheid zal komen over het noorden van Israël. Want de Assyrische legers waarover Jesaja eerder profeteerde, zullen vooral daar veel ellende en onheil aanrichten (8:23). Juist in dit zwaar getroffen gebied, zal echter de zon van Gods heil opgaan. Het gehavende Galilea zal het eerst delen in Gods genade. Het volk dat zich voortsleept in duisternis, zal een groot licht zien. Over hen die leven in het gebied waar de dood heerst, zal een licht schijnen (vers 1)! Mattheüs betrekt later deze woorden op Jezus' werk dat in Galilea begint (Mattheüs 4:15-16).

De verlossing

God zal het volk weer talrijk maken en hun ook grote blijdschap geven. Ze zullen zich voor Gods aangezicht verheugen! Door twee vergelijkingen geeft Jesaja ons een indruk van die vreugde. Het is net zoals tijdens een oogstfeest, wanneer de opbrengst van het land wordt binnengehaald, of als bij een overwinningsfeest waarbij de op de vijand behaalde buit wordt verdeeld (vers 2).
De laatste vergelijking is het sprekendst, omdat in dit gedeelte sprake is van een bevrijdingsdag. Het juk, de stok en de knuppel van de vijand die hen tiranniseerde, zijn verbroken. Het is een verlossing zoals onder Gideon, toen hij de Midianieten verpletterend versloeg (vers 3, Richteren 7). Alle gehate attributen van de vijand – stampende laarzen en met bloed bevlekte soldatenkleren – zullen verbrand worden (vers 4). De vijanden die Israël benauwen, zijn in dit geval de Assyriërs, maar zij staan symbool voor alle vijanden die het op de ondergang van Gods volk voorzien hebben. Hierbij horen ook de geestelijke vijanden: zonde, dood, oordeel en duivel.

De Verlosser

Wie die verlossing zal bewerken, vertelt vers 5. Er is een Kind geboren. Maar een kind is toch nog geen strijder? Dat klopt. Dit geboren Kind zal een strijder worden. Hij wordt een machtige koning. De heerschappij rust op Zijn schouders. Hij zal krachtig genoeg zijn om de vijand te verslaan.
Dit kind draagt namen die stuk voor stuk bijzonder zijn en veel over Hem en Zijn werk vertellen. Hij heet 'Wonderlijk', 'Raadsman' (of 'Wonderbare Raadsman'), 'Sterke God' (of: 'Goddelijke Held'), 'Eeuwige Vader' en 'Vredevorst'. Deze namen laten zien dat we met een heel bijzonder Kind te maken hebben. Hij is niet minder dan de Zoon van God. Bij Hem is Raad. Hij kan helpen in alle omstandigheden. Geen nood is voor Hem te groot, geen probleem te ingewikkeld. Als Goddelijke held kan Hij alle nood en vijanden aan. Deze Vorst is als een Vader voor Zijn volgelingen. Nooit zal Hij hen in de steek laten. Hij zal echte, diepe vrede geven: sjaloom.
Het is duidelijk dat hier gedoeld wordt op de Messias, de Heere Jezus. Want Hij verenigt in eigen persoon alle eigenschappen die hier beschreven worden. Bij Hem is raad, verlossing, redding, bescherming en vrede.
De geboorte van dit kind is een geschenk van God 'aan ons'. Hiermee zijn allereerst de Israëlieten en hun nakomelingen bedoeld, tot wie deze woorden in eerste instantie ge-

richt zijn. Zo was ook de boodschap van de engel in de velden van Efratha: 'Ik verkondig u grote blijdschap, die voor *heel het volk* wezen zal'. (Lucas 2:10). Met 'heel het volk' wordt allereerst Israël bedoeld. Maar ook heidenen mogen in Zijn genade delen. Het licht is ook voor hen bedoeld (Lucas 2:31). En wie in het geloof voor Hem buigt, zal in verwondering belijden: Hij is ook mij gegeven!

De troon van David

De heerschappij en vrede die de Koning brengt, zullen onbeperkt zijn. De eindeloze vrede zal in Jesaja 11:6-10 nader beschreven worden. Het zal een rijk zijn dat gebaseerd is en bepaald wordt door recht en gerechtigheid. Het zal er eerlijk aan toegaan, precies zoals God wil.
Deze Koning zal op Davids troon zitten. De komst van deze Vorst is een direct gevolg van Gods trouw aan Zijn eens gegeven belofte, toen Hij tegen David zei: 'Uw huis en uw koningschap zullen voor uw ogen voor eeuwig vaststaan, uw troon zal voor eeuwig zeker zijn'. (2 Samuël 7:16).
Alleen aan Gods na-ijver (Zijn hartstochtelijke inzet voor Zijn eigen Naam) is het te danken dat dit Rijk zal aanbreken. De HEERE van de Legermachten zal het door Zijn kracht laten komen (vers 6).

Acht eeuwen later komt de engel Gabriël op deze woorden terug, als hij namens zijn Zender aan de maagd Maria vertelt dat zij de moeder van Deze Koning zal zijn. 'Hij zal groot zijn en de Zoon van de Allerhoogste genoemd worden, en God, de Heere, zal Hem de troon van Zijn vader David geven, en Hij zal over het huis van Jakob Koning zijn tot in eeuwigheid en aan Zijn Koninkrijk zal geen einde komen.' (Lucas 1:32–33).

Opnieuw oordeel

Na deze prachtige woorden – die als een felle opklaring zijn – pakken de donkere wolken van oordeel weer boven Israël samen. In Jesaja 9:7-10:4 horen we opnieuw Gods aanklachten tegen Israël. We moeten ons hierbij realiseren dat het beloofde heil in de toekomst ligt, terwijl de zonden in het heden plaatsvinden. Pas als God afgerekend heeft met het kwaad, zal Zijn heil aanbreken.
De toorn van God richt zich in het bijzonder tegen Manasse en Efraïm, een vaste aanduiding voor het Tienstammenrijk, waarin deze twee stammen (nakomelingen van Jozef) het belangrijkst waren. Zij hadden zich met Syrië tegen Juda gekeerd (zie de vorige bijbelstudie) en zullen daarvoor gestraft worden.
Dit gedeelte bestaat uit vier afzonderlijke stukjes vol aanklachten die telkens afgesloten worden door het zinnetje 'Bij dit alles keert Zijn toorn zich niet af; nog is Zijn hand tegen hen uitgestrekt' (vers 11b, 16b, 20b en 10:4b). Vanwege de zonde toornt God over Israël. Zijn straffende hand blijft hen voorlopig treffen.

In vers 7-11 wordt de hoogmoed van het Tienstammenrijk getekend. Ze denken Gods straffende hand te kunnen weerstaan. Wat kapot is, zullen ze herstellen en nog beter maken (vers 9). God zal hen echter straffen.
In vers 12- 16 wordt het volk verweten dat het zich ondanks Gods straffen niet bekeert (vers 12). Daarom zal God hun leiders straffen. Hierbij horen ook de profeten die het volk op een dwaalspoor brengen (vers 15). Deze straf zal heel het volk treffen: ouderen en jongeren, weduwen en wezen (vers 16).
Vers 17-20 stelt dat de goddeloosheid zo erg is, dat het als een vuur om zich heen grijpt en alles verteert (vers 17). De mensen zullen

tegen elkaar opstaan en elkaar het leven zuur maken (vers 19-20).
Vers 10:1-4 wijst op het onrecht dat in Israël heerst. Gods wetten, die bescherming bieden aan de zwakken in de maatschappij, worden aan de kant geschoven voor zelfbedachte wetten die vooral de heersers en rijken zullen bevoordelen en de armen benadelen. Ook dat roept Gods toorn op.

Conclusie
Hoofdstuk 9 sluit somber af, omdat het volk de HEERE verlaat en onrecht doet. Tegelijkertijd beschrijft Jesaja wat God in de toekomst gaat doen. Dat overtreft alle verwachting: Gods Zoon zal een rijk van recht en gerechtigheid oprichten: het Koninkrijk der hemelen!

Vragen

1. Jesaja gebruikt de duisternis als een beeld voor de ellende waarin het volk verkeert. Gods verlossing wordt vergeleken met het doorbreken van het licht (o.a. Jesaja 9:1). Deze beeldspraak komt heel vaak in de Bijbel voor. Wat is de boodschap ervan? Betrek hierbij ook Johannes 1:1-12; 3:19-21 en 8:12.

2. De Messias zal Israël verlossen van zijn vijanden. Welke vijanden moeten we hieronder verstaan? Betrek hierbij ook wat Heid. Cat., zondag 52 zegt over de drie doodsvijanden van een christen. Wat ervaart u van (de verlossing van) deze vijanden in uw eigen leven?

3. De Messias draagt prachtige namen. Noem ze nog eens. Welke naam spreekt u persoonlijk het meeste aan en waarom?

4. De Messias is 'ons' gegeven. Wie zijn daarmee bedoeld? Hoe verhoudt zich daarbij Israël tot de kerk? Betrek bij uw antwoord ook de persoonlijke toespitsing in Heid. Cat., zondag 20 vr./antw. 53.

5. Ondanks de ongehoorzaamheid van de huidige koning (Achaz) koestert Jesaja hoop voor een nieuwe koning uit Davids huis. Op grond waarvan gelooft hij dit (betrek hierbij 2 Sam. 7: 1-17)? Waardoor kenmerkt zich het Koninkrijk van Christus volgens Jesaja. Wat raakt u daarin het meest?

6. In het tweede gedeelte van zijn profetie bestraft Jesaja de zonden van het volk. Welke zonde herkent u in onze maatschappij en in uw eigen leven? Waartoe wil Jesaja's prediking ons brengen?

Zingen
Psalm 27 vers 1 en 5
Psalm 13 vers 1, 4 en 5
Psalm 89 vers 2, 7 en 8
Psalm 132 vers 1, 11 en 12
Lofz. van Maria vers 1, 2, 3 en 7
Lofz. van Zacharias vers 1, 4 en 5



Ds. J. van Dijk

Investeren

Johannes 15 vers 1-17

Intro

Op huwelijkscatechese wordt de volgende tip gegeven: liefde is een keus en trouwen is een werkwoord, blijf investeren in elkaar. Dat geldt niet alleen voor het huwelijk. Ook voor andere relaties zoals familierelaties, vriendschapsrelaties, relaties met klanten is investeren nodig om de relaties goed te houden. Hoe zit dat met het geloof?

vers 1-6

We lezen in het laatste vers van hoofdstuk 14 dat de Heere Jezus met Zijn discipelen de paaszaal verlaat. Hij beëindigt de tafelgesprekken (Johannes 13-14) en gaat op weg naar Gethsemané. Onderweg praat de Heere Jezus verder met Zijn discipelen over Zijn relatie met hen (hfd. 15-16). Hij gebruikt het voorbeeld van een Wijngaardenier, een wijnstok en ranken. Dat voorbeeld kenden de discipelen wel. Wordt Israël niet een wijnstok genoemd in Psalm 80? Waarom? Israël was geroepen om vrucht te dragen voor God én voor de andere volken om hen heen. Maar de opbrengst viel tegen. Israël bleek de ware wijnstok niet te zijn. Wáár betekent: garant staan voor de vrucht. Hier betrekt de Heere Jezus het op Zichzelf: Ik ben de wáre Wijnstok, Ik sta garant voor de vrucht. Wie heeft Hem als Wijnstok geplant? Zijn Vader (vers 1). Dit heilsplan gaat van Zijn Vader uit: de Vader investeert in de Heere Jezus. Hoe? Op twee manieren:

1) door het offer van verzoening en vergeving waar de Heere Jezus Zijn leven voor geeft;

2) door de ranken: dat zijn takjes aan de wijnstok waar de vrucht aan groeit. Hoe zorgt Hij dat de ranken vrucht dragen? Ik heb gelezen dat de wijnstok zijn sap omhoog stuwt de ranken in. Zo ook de Heere Jezus: Hij stuwt het levenssap van genade en vergeving de ranken in. Die ranken zijn de discipelen. Zij moeten vrucht dragen. Wat zij daarvoor nodig hebben? De Heere Jezus zegt: in Mij blijven (vers 4 en 5). Dat betekent: met Hem door het geloof verbonden zijn en uit Zijn genade en vergevende liefde leven en blijven leven. Die geloofsrelatie is onmisbaar, zegt de Heere Jezus, want anders is er van vrucht dragen geen sprake.

Het luistert hier heel precies: niet elke rank draagt vrucht. Wat betekent dat? Wel een relatie met de Heere Jezus hebben, maar geen gelóófsrelatie met Hem hebben en geen vrucht dragen. En wie geen vrucht draagt, verdord en wordt verbrand. Bedoelt de Heere Jezus met die verdorde rank Judas? We lezen dat er snoeiwerk plaats vindt bij de ranken, die wel vrucht dragen. Wat is snoeien? Snijden in het levende takje, tot vlak bij de stam, zodat het lijkt dat alles weggesneden wordt en denkt dat er niets meer aan groeit. Maar de vakman weet: zo ver het oude takje wegsnijden dat het weer uitgroeit en nog méér vrucht (vers 2) draagt. Wat betekent dat? Snijden in het geloofsleven van de discipelen. Hoe dat gebeurt? Door het woord dat Jezus tot hen sprak. Een voorbeeld: door Zijn Woord snijdt de Heere Jezus in hun eigen

prestaties. Wat zeiden de discipelen? Wij zullen met U sterven. Nee, zegt de Heere Jezus, dat kunnen jullie niet. Die eigen prestatie snijdt de Heere Jezus zo diep weg bij ze, dat we in Handelingen 5 vers 41 lezen dat zij deze vrucht dragen: zij zijn verwonderd dat ze waardig geacht waren om smaadheid om Christus' wil te dragen.

vers 7-17

In deze verzen spreekt de Heere Jezus verder door over het blijven in Hem. Dat betekent voor de discipelen dat zij op hun beurt ook investeren in de relatie met de Heere Jezus. Een vruchtbaar leven voor God gaat niet vanzelf. De Heere Jezus zegt: geef je aandacht en liefde aan Mij. Waar moeten we aan denken? Blijven in Jezus is blijven in Zijn liefde, staat er. Welke liefde? Liefde die tot het uiterste gaat. De Heere Jezus zegt: realiseer je altijd en elke dag dat Ik je heb liefgehad tot het uiterste. Investeer daarin. Hoe doe je dat? De Heere Jezus zegt: vraag maar wat u wilt en het zal u ten deel vallen. Wat betekent dat? Hier kunnen we over struikelen: zegt de Heere Jezus dat als u bidt om wat u wilt hebben, dat u het dan krijgt? En als ik bid om genezing en het gaat anders en ik krijg geen genezing, bid ik dan niet goed? Hoe zit dat? Let op waarom de Heere Jezus dit zegt: als u vrucht wil dragen en de Vader wil groot maken en eren, dan zal Hij alles wat u vraagt om dat te kunnen doen, geven. Verder zegt de Heere Jezus: dat Mijn woorden in u blijven. Wat bedoelt Hij? Ik denk wel eens terug aan mijn ouders, die overleden zijn: mijn vader zei of mijn moeder zei. Ze hebben iets gezegd, wat ik niet vergeet, dat zit op de schijf van mijn geheugen. Je denkt er aan en neemt het ter harte. De Heere Jezus zegt: vergeet Mijn woorden niet, denk er aan, neem ze ter harte, volg ze op. Dat betekent: ons verdiepen in Zijn Woord, luisteren naar de verkondiging van het Evangelie van Christus, neem de tijd voor een dagboek. Want daarin horen wij de woorden van de Heere Jezus, Die tot ons spreekt. Wat betekent dat? De Heere Jezus noemt een paar dingen in dit gedeelte: 1) Zijn geboden in acht nemen, dus leven uit de Tien Geboden door de liefde voor de Heere; 2) Elkaar liefhebben, dat wil zeggen voor elkaar tot het uiterste gaan; de Heere Jezus stelt Zichzelf als voorbeeld voor de Zijnen, dat mag ook, want Hij is als Vriend tot het uiterste gegaan voor de Zijnen; 3) Bestemd zijn om missionair werk te doen en de boodschap van het heil in Christus doorgeven in de wereld. De bedoeling? De Heere Jezus zegt: dat u Mijn discipelen en vrienden bent. Dat zijn ze toch? Ja, maar dat anderen dat ook zien en horen: die horen bij de Heere Jezus en Zijn gemeente. Dat betekent ook dat anderen mee eten van de vruchten die de kinderen van God in gemeenschap met de Heere Jezus voortbrengen. Het doel hiervan? Zo wordt de Vader verheerlijkt. Hoezo? De Vader is de Wijngaardenier. Hij heeft het in Zijn vingers: Hij investeert door de Heere Jezus de Wijnstok in de ranken opdat ze vrucht dragen. Alle lof is voor de Vader van onze Heere Jezus Christus!

Lijnen naar ons leven

1) Kent u de uitdrukking: twee soorten kinderen van Gods verbond? Bedoeld wordt: een relatie met de Heere Jezus hebben door onze geboorte uit gelovige ouders, opgroeien met het verbond van God, gedoopt zijn, onderwijs uit de Bijbel ontvangen door de verkondiging en wat we uit de Bijbel horen via christelijke school, clubwerk en catechese,

dat de boodschap van God ons raakt en heftige en innerlijke emoties bij ons oproept, beseffen dat we wederomgeboren moeten worden, uit het geloof in Christus dienen te leven om God te eren, maar toch geen geloofsrelatie met de Heere Jezus hebben. Dan zijn we een dode rank, die geen vrucht draagt. Daarom is één ding nodig: dat God ons door het onderwijs van Zijn Woord en Geest in ons hart grijpt en door het geloof met de Heere Jezus verbindt, zodat we wederom geboren worden. Dat is mogelijk, want het wordt ons door God in Zijn verbond beloofd. Maar het moet wel gebeuren: daar overtuigd de Heilige Geest ons van. Ontvangen we dat door Gods genade dan zijn we een levende rank. Dat is een grondig onderzoek wel waard: ben ik een levende rank of een dode rank? Hoe we dat onderzoek moeten doen? Neem het Woord van de Heere Jezus uit Johannes 15 erbij: is Hij mijn Wijnstok? Leef ik van Zijn vergevende liefde? Heb ik berouw dat ik uit mezelf geen vrucht kan dragen voor Hem? Vraag ik de Heere Jezus om vergeving en dat Hij in mij Zijn liefde uitstort door de Heilige Geest? Geef ik uit dankbaarheid die liefde van de Heere Jezus door? Vervult vrucht dragen voor de Heere Jezus mijn hart en leven met echte vreugde en blijdschap?

2) Snoeien betekent: wegsnijden om meer te krijgen. Wat betekent dat voor het geloofsleven? Dat de Heere Jezus in het geloofsleven snijdt met het doel dat Zijn kinderen steeds méér vrucht zullen dargen. Hoe dat gaat? De discipelen wilden de Heere Jezus bij Zich houden in levende lijve. Maar de Heere Jezus snijdt dat weg en leert ze dat hun geloofsleven daar niet van afhankelijk is, maar van de Heilige Geest Die in hen woont. Zo snijdt de Heere Jezus nog steeds in het geloofsleven: om de Zijnen te leren om niet bij het gevoel en de emoties van het geloofsleven te leven, maar van het Woord van God, dat vast en zeker is en door de kracht van de Geest, ook als het gevoel en emoties weg zijn; dat gelovigen niet op kenmerken bóuwen om rust te vinden; dat we een kind van God zijn, maar dat Jezus' verzoenend sterven het rustpunt van ons hart is. Dat dat hét kenmerk is: om te leren dat liefde en vreugde niet afhangen van ervaringen die de Heere van Hem geeft, maar van Hem Zelf, Die ons heeft liefgehad en Zijn Zoon voor ons heeft overgegeven, hoe zal Hij ons met Hem niet alle dingen schenken; dat als we getuigen van Hem niet met eigen verhalen komen, maar met de boodschap van Jezus Christus en dat ons eigen verhaal daar dienstbaar aan mag zijn; dat berouw niet bedoeld is als een mooi geschikt jasje om tot de Heere Jezus te gaan, maar dat we helemaal geen geschikte jasjes hebben en arm en naakt vluchten tot de God, Die zalig maakt. Opdat de vrucht zal groeien meer en meer: het leven is voor mij Christus!

3) Door Christus vruchtdragen is bedoeld voor 'consumptie': het missionaire werk. Dat anderen in de wereld mee eten van de boodschap van het Evangelie van Jezus Christus. Valt het niet op dat er steeds gelovigen bij komen die hun heil en redding in Jezus Christus vinden? Smaakt dat niet naar genade? Valt het niet op hoe gelovigen in verdriet en rouw, met een handicap en ziekte, in vervolging en in vrijheid getuigen van de Heere Jezus Christus? Eet u van die vruchten mee? Valt het niet op als uw vader of moeder, uw broer of schoonzus die de Heere liefheeft, dat ze zo gunnend en hartelijk en indringend met u er over spreken, zonder een opgestoken vingertje, maar met biddende handen, liefdevol, eerlijk en oprecht? Proeven we dat in die vruchten? Valt het niet op dat gelovigen met

grote en hartelijke toewijding hun roeping in kerk en samenleving vervullen, uit dank voor Zijn verlossing in Christus Jezus? Proeft u daar geen verwondering in? Valt het u op dat mensen voor elkaar tot het uiterste gaan in relaties van huwelijk en gezin, van kerken en gemeenten, van studie en werk enz? Proeft u daarin de vrucht van de Geest: liefde, blijdschap, vrede, geduld, vriendelijkheid, goedheid, geloof, zachtmoedigheid, zelfbeheersing? Brengen wij vruchten voort? Krijgt de Vader zo van ons en door ons alle eer? Investeer daarin, aan de hand van Woord en Geest, want dat is het doel waar God ons voor geschapen heeft!

Gespreksvragen

1) De Heere Jezus geeft aan dat er twee soorten ranken zijn: zijn er meer Bijbelgedeelten die daarover spreken? Vergelijk deze gedeelten met elkaar: wat leren we ervan?
2) In Jezus blijven houdt twee dingen in:
   a) om in Hem te blijven, moeten we eerst in Hem komen, wat is daar voor nodig;
   b) wat is er daarna nodig om in Hem te blijven? Wat is onze inbreng daarbij? Hoe kunnen we elkaar daarin helpen?
3) Het snoeiwerk in het geloofsleven heeft twee kanten: wegsnijden en meer vrucht dragen. Geef daarvan voorbeelden van gelovigen uit de Bijbel en wat dat met hen doet. Hoe merken we dit in het geloofsleven?
4) Lees 1 Johannes 3 vers 16. Waaruit blijkt dat het snoeiwerk van God in Johannes' leven meer vrucht gedragen heeft? Weet u andere voorbeelden daarvan uit de Bijbel? Wat valt daarin op en herkennen we dat bij onszelf?
5) Kunt u uit de Bijbel voorbeelden noemen dat mensen mee mochten eten van de vruchten die bij andere gelovigen groeiden? Gebeurt dat nog? Hebt u daar concrete voorbeelden van?
6) De Heere Jezus geeft aan dat het vrucht dragen van gelovigen tot doel heeft de eer van Zijn Vader. Is dat ons verlangen ook? Waar is dat aan te merken?
7) Wat zijn de lessen die God ons door dit gedeelte wil leren?



Ds. J.M. Molenaar

Hoe men bidden moet!

Gedachten van Luther over het gebed

Bidden is zo gemakkelijk dat zelfs een klein kind het kan: 'Heere, zegen dit eten, uit genade amen'. Tegelijk is bidden zo moeilijk dat zelfs grote kerels vragen: 'Heere, leert U ons bidden'. Iets van die grote kerel en dat kleine kind wordt zichtbaar in het leven van Maarten Luther. Op gevorderde leeftijd zegt Luther van zichzelf dat hij 'nog tot op de huidige dag het Onze Vader inzuigt als een kind, en ervan eet en drinkt als een volwassene, en er niet genoeg van krijgen kan'.

Opzet en aanleiding

Maarten Luther was een theoloog van hoofd en hart. Hij zegt: 'Ik heb vaak meer geleerd in één gebed dan uit vele boeken'. Volgens

Luther word je geen Godgeleerde door begrijpen, lezen en speculeren. Je wordt theoloog door leven, ja door sterven en oordeel heen.

In dit artikel staan we stil bij een klein boekje dat hij schreef in 1535, met als titel: 'Wie man beten soll, hoe men bidden moet'. Hij geeft in dit boekje een viertal aanwijzingen en een viertal kernwoorden om het gebedsleven te onderhouden. De beginwoorden zijn verrassend: 'Waarde Meester Peter, ik geef het u zo goed als ik het heb en zoals ik zelf gewoon ben te bidden. Onze Heere God geve u en iedereen het beter te doen. Amen'. Wie is deze Peter? Waarschijnlijk gaat het hier over zijn kapper. Op een dag onder het scheren van de wereldberoemde doctor in de theologie, vroeg Peter de barbier aan hem: 'Herr doctor Luther, hoe bidt u eigenlijk'? Wellicht dat deze vraag Luther bracht tot het schrijven van een brief aan zijn kapper. Een brief waarin hij in alle eenvoud uitlegt hoe je kunt bidden.



Maarten Luther, in 1529 geschilderd door Lucas Cranach de Oude (1472-1553)

Vier aanwijzingen

a. Opwarmen

Het zal u niet verbazen, maar Luther is nogal persoonlijk. Hij is eenvoudig, ernstig en hartelijk. Dat blijkt al uit de eerste regels. Luther schrijft: 'In de eerste plaats: Wanneer ik voel, dat ik in allerlei zaken en gedachten koud en onwillig ben geworden om te bidden - daar immers het vlees en de duivel altijd het gebed weren en verhinderen – neem ik mijn psalmboekje, ga in de kamer of, zo dag en tijd het toelaat, naar de kerk onder de mensen, en vang aan, de Tien Geboden, de geloofsbelijdenis en zover ik tijd heb, enige woorden van Christus, van Paulus of uit de Psalmen mondeling bij mijzelf te spreken, juist zoals kinderen doen'.

Hij probeert zich dus eerst aan de woorden van de Schrift op te warmen. Zo noemt hij het even later ook: 'Het hart wordt verwarmd'. Luther weet heel goed dat we niet zomaar in de stemming zijn voor het gebed. Wij zijn soms kil, onverschillig, en ongevoelig om te bidden. Warm je daarom eerst op aan de tien geboden, de geloofsbelijdenis, enige woorden van Christus, van Paulus of uit de Psalmen.

b. Vaste tijden

Daarmee zegt hij niet: Als je niet in de stemming bent en niet in de stemming komt, laat je het maar zitten. Nee, ondanks luiheid en onverschilligheid is het van wezenlijk belang om in het gebed te volharden. Hij zegt: 'Daarom is het goed, dat men 's morgens vroeg het gebed zijn eerste en 's avonds zijn laatste werk laat zijn'. Men moet zich niet door de gedachte laten verleiden dat je nog wel even kan wachten met het gebed. 'Gedachten die zeggen: wacht een ogenblik, over

een uur zal ik bidden, ik moet eerst dit of dat in orde brengen; want met zulke gedachten komt men van het gebed tot bezigheden, die ons vasthouden en boeien, zodat van het dagelijkse gebed niets terecht komt'. Dat lijkt mij actueel. Hoeveel dingen vragen onze aandacht? Zomaar is het erg laat geworden. Het bidden moet snel worden gedaan, want morgen gaat de wekker al vroeg. Nee, laten er vaste tijden zijn en laat het een wezenlijk onderdeel zijn van de dag.
De vaste kloostertijden wenst Luther dus ook buiten het klooster in praktijk te brengen. Alleen de ex-monnik voegt er wel aan toe, dat dit niet inhoudt, dat wij alleen maar moeten bidden. In navolging van Hieronymus is Luther ervan overtuigd dat de dagelijkse arbeid van een Godvrezend mens een gebed is en dankoffer.

c. Concentreren

Deze vaste gebedstijden zijn intussen wel nodig. We kunnen immers lui, koud en onverschillig worden voor het gebed. De duivel is echter niet lui noch traag en ons eigen vlees is tegen de geest van het gebed gezind. Daarom acht Luther het noodzakelijk om neer te knielen of met gevouwen handen en ten hemel geslagen ogen als volgt te spreken tot God: 'Ach, hemelse Vader, lieve God, ik ben een onwaardige, arme zondaar, niet waard, dat ik mijn ogen of handen tot U ophef of bid. Maar daar U ons allen hebt geboden te bidden en ons daarbij ook verhoring hebt beloofd, en daarenboven zelf ons beide, zowel het woord als de wijze, hebt geleerd door Uw lieve Zoon, onze Heere Jezus Christus, zo kom ik op Uw gebod tot U, om U gehoorzaam te zijn en vertrouw op Uw genadige belofte en in de naam van mijn Heere Jezus Christus bid ik met al Uw heilige christenen op aarde, zoals Hij mij geleerd heeft: Onze Vader, Die in de hemelen zijt …'
Vervolgens gaat Luther bede voor bede langs en probeert om in de geest van elke bede zijn eigen gebeden voor God neer te leggen. Hij warmt zich dus op aan een bede van het Onze Vader om vervolgens in de geest van zo'n bede een persoonlijk gebed uit te spreken. Hij zegt van dit gebed: 'Het Onze Vader is zeer zeker het allerbeste gebed, dat ooit op aarde gekomen is of door iemand kan worden uitgedacht, omdat God de Vader het door Zijn Zoon heeft opgesteld en het Hem in de mond gelegd heeft, zodat wij er niet aan mogen twijfelen, of het is Hem uitermate welgevallig'. In zijn gebeden probeert hij bij dezelfde gedachten en zin van de bede van het Onze Vader te blijven. Het lijkt mij te ver voeren om hier bij elke bede stil te staan. Het is echter goed om te onderstrepen dat bidden het gebod is van God en dat Hij de belofte van de verhoring ons bij het bevel gegeven heeft. Deze belofte is voor Luther zo zeker dat hij bij het woord amen opmerkt: 'Welaan, dit gebed is bij God verhoord, dat weet ik zeker en gewis'. Intussen weet Luther uit ervaring dat onze gedachten tijdens het bidden soms alle kanten uit kunnen springen. Daarom komt het eropaan om ons hart te bevrijden van allerlei andere gedachten. Prediker 4: 17 zegt immers: 'Bereid uw hart voor het gebed, opdat gij God niet verzoekt'. Laat je gedachten niet alle kanten uitgaan, maar concentreer je op het gebed. Juist binnen het pausdom had de ex-monnik andere dingen gezien en gehoord. Hij noemt hierbij het voorbeeld van een paap die als volgt bad: 'God, neig U tot mijn hulp. Knecht heb je het paard uitgespannen? Haast U, Heere om mij bij te staan. Meid, ga de koeien melken. Ere zij de Vader en de Zoon en de Heilige

Geest. Jongen, loop dat je koorts krijgt …' Met zulke gebeden wordt met God de spot gedreven. Zulke bidders kunnen in plaats van te bidden maar beter een spelletje gaan doen.
Juist wanneer het gaat over gedachteloos en ongeconcentreerd bidden, moet het Onze Vader het nogal eens ontgelden. 'Het Onze Vader is de grootste martelaar op aarde, want iedereen mishandelt en misbruikt het, weinigen troosten en verblijden het door een juist gebruik. Velen bidden per jaar misschien enige duizenden Onze Vaders, en wanneer zij duizend jaren zouden bidden, dan zouden zij er nog geen letter of punt van geproefd of gebeden hebben. (…) Zoals een goede kapper heel nauwkeurig gedachten, zinnen en ogen moet hebben bij het scheermes en bij het haar en niet behoort te vergeten, waar hij scheert of knipt; wanneer hij onder de hand echter veel wil praten, aan iets anders denken of naar wat anders kijken, dan kan hij wel iemand de mond en de neus en de keel erbij afsnijden'.
Het gebed is een bezigheid die het hart helemaal opeist. Je dient je te concentreren. Al je zinnen, gedachten en ledematen moeten gericht zijn op dat ene: wat heeft de Heere mij te zeggen?

d. Vermaken

Na deze drie aanwijzingen rest er ons nog één. Luther roept ons op om ons te vermaken in het gebed. 'Het komt vaak voor dat ik midden in een gebed opeens zo'n rijke gedachtewereld betreed dat ik de rest van mijn gebed laat varen. Dan moet ik ruimte geven aan zulke gedachten om in stilte te luisteren zonder ze enige hindernis in de weg te leggen, want dan predikt de Heilige Geest Zelf. En één woord uit Zijn preek is beter dan duizend woorden uit onze gebeden. Ik heb dan ook meer geleerd in een gebed dan uit vele boeken'.
Dit punt zou ik willen onderstrepen. Als bidden werkelijk een spreken is tot God, maar ook een luisteren naar de Heere, dan stelt mij dat voor de vraag: luister ik ook wat antwoord God mij geeft? Is er werkelijk een horen naar dat wat de Heilige Geest mij meedeelt? Is mijn gebed werkelijk een spreken tot God? Of is bidden verworden tot een eenrichtingsverkeer? Een oplezen van verlanglijstjes, zonder te luisteren naar dat wat God van mij verlangt. Vermaak je in het gebed! De Heilige Geest wil mij bij een open Bijbel immers laten delen in machtige perspectieven waardoor een mens opademt en weer verder kan.

Vier woorden

Naast deze vier regels noemt Luther nog vier kernwoorden om met behulp van deze woorden het bidden te leren. Deze vier kernwoorden zoomen in op de inhoud van ons gebed. Luther schrijft: 'Wanneer ik echter naast het paternoster nog tijd en ruimte heb, handel ik met de Tien Geboden ook zo en neem het ene deel na het andere, opdat ik (zover het mogelijk is) helemaal vrij ben voor gebed en maak ik van ieder gebod een vierdelige of viervoudige gevlochten krans …' Luther leert zijn kapper bidden aan de hand van vier B's: bedenken, bedanken, belijden en bidden. Aan de hand van deze vier kernwoorden behandelt hij ieder gebod om te komen tot een gebed.
Het eerste kernwoord is bedenken wat het Woord zegt. 'Ik neem elk gebod op als een leer, zoals het dan op zichzelf beschouwd is, en bedenk wat onze Heere God daarin met zoveel ernst van mij vraagt'. Vanuit dit be-

denken, krijgt hij een reden tot bedanken: 'Ten tweede maak ik er een dankzegging van. Het Woord dat wij lezen is in wezen altijd een blijde boodschap, een heilzaam bericht van Godswege. In dat licht van Gods genade komt onze duisternis, onze schuld aan de dag'.

En met het woord schuld zijn we bij het derde kernwoord: belijden. Vanuit het gebod komt - volgens Luther - mijn zonde helder voor mij te staan en krijg ik gelegenheid om mijn zonde te belijden, op te biechten. Hij zegt hierbij: 'Terwijl ik belijd, ruilt God met ons op een vreemde manier. Daarom belijden wij met vrees en beven, maar vooral met vreugde: als God in Christus mijn zonde tot de Zijne heeft gemaakt, heb ik die niet meer en ben ik vrij. Als Hij Zijn gerechtigheid tot de mijne heeft gemaakt, ben ik rechtvaardig met dezelfde rechtvaardigheid als Hij'. Schitterend woorden! Vanuit dit belijden van de zonde komt het tot een bidden: 'Ten vierde bid ik om hulp en sterkte, dat ik voortaan een gebod als dit goed mag leren en dat God mij behoede voor zo`n schandelijke ondankbaarheid, misbruik en zonde tegen Zijn heilige Naam, maar dat ik dankbaar bevonden mag worden in de echte vrees en eerbied voor Zijn Naam'.

Uitleiding

Kortom, de vraag hoe men bidden moet, beantwoordt Luther met vier aanwijzingen en vier kernwoorden. De theoloog van Wittenberg kan ook vandaag door dit gebedsonderwijs onze ziel raken en stimuleren tot gebed. Ik vraag mij af hoe zijn kapper op deze brief heeft gereageerd. Hielp het hem verder? Heeft hij zijn gebedsleven aangepast aan deze praktische aanwijzingen? Wellicht is het nog beter om het mijzelf af te vragen. Helpt het mij verder? Hoe staat het met mijn gebedsleven? Bidden is immers zo makkelijk dat een klein kind het kan, maar tegelijk zo moeilijk dat grote kerels nog moeten vragen: 'Heere, leert U ons bidden'!

Gebruikte literatuur

- S. Hiebsch, *Hoe men bidden moet. Brief voor meester Peter Barbier (1535)*. In: H.J. Selderhuis (red.), Luther Verzameld (2), Utrecht: Kok.

- P. Schreulen, *Luther, onze huisvriend,* Utrecht: De Banier.

- W. van `t Spijker, *Luther, belofte en ervaring,* Goes: Oosterbaan & Le Cointre.

Organisatienieuws

Wijzigingen adresboekje 2015

De volgende wijzigingen in 'het Adresboekje' doorvoeren:
1) de MV 'De Waarheid der Schriften' te Dordrecht (blz. 31) heeft een nieuwe voorzitter: dhr. H. Vermeer, Salvia 32, 3317 JN Dordrecht
2) de MV 'Bouwen en Bewaren' te Woudenberg (blz. 41) heeft een nieuwe voorzitter: ds. A. Sloof, Rembrandtlaan 39, 3931 TK Woudenberg
3) de MV 'Calvijn' te 't Harde (blz. 24) heeft een nieuwe secretaris: dhr. A. van de Werfhorst, Speelbrinkweg 9, 8084 CG 't Harde

4) de MV ‘Door onderzoek tot Wetenschap’ te Bleiswijk (blz. 18) heeft een nieuwe voorzitter: dhr. S. Sonneveld, Anthuriumweg 5, 2665 KV Bleiswijk

Met vriendelijke dank voor uw medewerking,
Ds. J. van Dijk, secr.
e-mail: ds.j.vandijk@hetnet.nl

Voor al onze activiteiten zie onze agenda op www.hervormdemannenbond.nl

Vraag

Welke mannenvereniging heeft een bedrag van € 2251,32 overgemaakt op de rekening van de Hervormde Mannenbond? Graag melden aan de 2e penningmeester, J. van Capelleveen, tel. 0318-516930 of per mail jvancapelleveen@solcon.nl

Bij voorbaat hartelijk dank.

Overlijdensberichten

Met droefheid geven wij kennis van het overlijden van ons oud-lid

NICO ADRIAAN HANEMAAIJER

in de leeftijd van 74 jaar.

Met dankbaarheid denken wij aan de jaren, waarin hij toch vele verenigingsavonden kon bijwonen.

De HEERE schenke troost en Zijn nabijheid aan zijn vrouw, kinderen, kleinkinderen en verdere familie.

Bestuur en leden van de M.V.
‘Bewaar het pand u toebetrouwd’
te Waarder

Waarder, september 2019

Psalm 9 vers 10 en 11

Bedroefd om de leegte die hij achterlaat maar met dankbare herinneringen aan zijn liefde en betrokkenheid geven wij kennis van het overlijden van

WILLEM VAN UTRECHT

in de leeftijd van 86 jaar.

Ruim 26 jaar is hij lid geweest van onze vereniging en daarin gaf hij blijk van zijn liefde voor het bestuderen van Gods Woord en het werk van onze Heere Jezus Christus.
Wij wensen zijn achterblijvende familie Gods nabijheid toe in dit verlies.

Bestuur en leden van de
mannenvereniging
‘De Waarheid der Schriften’
te Dordrecht

27 september 2019

Op Zijn tijd heeft de Heere uit dit leven weggenomen onze voorzitter

JAN WILLEM VAN DER KOLK

Na afnemende gezondheid is hij op 70-jarige leeftijd overleden in vol vertrouwen op zijn Heere en Heiland, van Wie hij graag getuigde.

De Heere trooste zijn vrouw, kinderen en kleinkinderen.

Bestuur en leden M.V. 'Calvijn'

Wierden, 18 oktober 2019

De HEERE is mijn Herder,
mij ontbreekt niets.
Psalm 23 vers 1

Wij kregen het droeve bericht van het overlijden van ons gewaardeerd lid

ALBERT BEENS

op de leeftijd van 84 jaar.

Vanaf het begin van onze vereniging was hij een trouw en meelevend lid.

De Heere schenke Zijn troost en nabijheid aan zijn kinderen, klein- en achterkleinkinderen en verdere familie.

Mannenvereniging 'Calvijn'

Genemuiden, 8 oktober 2019

1e voorzitter: Ds. J.H. Lammers
Vlinderlaan 116, 3863 GK Nijkerk
T 033 2000592 • j.h.lammers@hetnet.nl

2e voorzitter: Ds. J.P. Nap
Havikshorst 11, 3871 JK Hoevelaken
T 033 2584004 • dsjpnap@hetnet.nl

1e secretaris: Ds. J. van Dijk
Dondersstraat 6, 2984 GR Ridderkerk
T 0180 398670 • ds.j.vandijk@hetnet.nl

2e secretaris: Dhr. C.D. Groenendijk
Koolmees 35, 2986 VB Ridderkerk
T 0180 423817 • c.d.groenendijk@hetnet.nl

1e penningmeester: Dhr. C. Oosterom
Jan van Aemstelstraat 7, 3411 XK Lopik
T 0348 551496 •
accountant.c.oosterom@planet.nl

2e penningmeester: Dhr. J. van Capelleveen
Valleistraat 60, 3901 RT Veenendaal
T 0318 516930 • jvancapelleveen@solcon.nl

Lid: Ds. E. de Mots (Redactie-adres)
Joh. Willem Frisostraat 38, 7462 GX Rijssen
T 0548 519549 • e.de.mots@solcon.nl

Lid: Ds. J.M. Molenaar (Themadagen)
Vossenakker 2, 6711 CZ Ede
T 0318 307748 •
ds.jmmolenaar@hervormdede.nl

Lid: Ds. A. Snoek (Verdiepingsconferentie 23+)
Kerkstraat 8, 4041 XB Kesteren
T 0488 723120 • asnoekvdm@solcon.nl

Overlijdensberichten:
J. Bout & Zn., Ceintuurbaan 32-34, 1271 BJ Huizen
E info@boutdruk.nl (o.v.v. Herv. Vaan)
Mutaties: Schriftelijk melden aan het Bondsbureau
Bestuurswijz. moeten naar de 1e secretaris

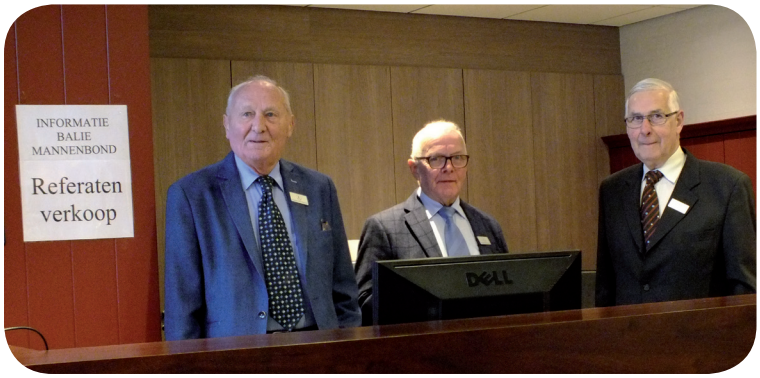

Regelingscommissie



Afgevaardigden HG Vrouwenbond



Opening voorzitter Ds. Lammers



Koffie-thee vooraf



Referaat Ds. Teeuw



Betuiging afhankelijkheid Ds. Van Dijk



Samenzang volkslied



Bestuurstafel



Sluiting morgenvergadering Ds. Snoek



Dhr. Oosterom - penningmeester - organist



Opening middagvergadering Ds. Nap



Referaat Ds. Schuurman



Sluiting Ds. De Mots